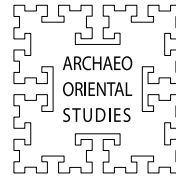

UNIwersytet
Warszawski

ARCHAEO-ORIENTAL STUDIES
RESEARCH GROUP
UNIVERSITY OF WARSAW • EXCELLENCE INITIATIVE

SEMINARIUM ARCHEOORIENTALISTYCZNE
8 MAJA 2023

dr Joanna Ciesielska
(Wydział Orientalistyczny UW)

***Życie w średniowiecznej metropolii
wstęp do badań izotopowych populacji Soba***

Abstrakt

Soba, stolica średniowiecznego królestwa Alwy (Sudan) pomiędzy VI a XVI wiekiem n.e., znajduje się na wschodnim brzegu Nilu Błękitnego, ok. 20 km od centrum współczesnego Chartumu. Zgodnie z przekazami arabskich podróżników, władza króla Alwy rozciągała się od 4-5 katarakty nilowej aż po obszar na południe od Sennar oraz obejmowała swym zasięgiem ogromne połacie okolicznych pustyń. Stolica królestwa była najprawdopodobniej kosmopolitycznym miastem, w którym krzyżowały się szlaki handlowe i spotykali się posłowie, kupcy i podróżnicy, przedstawiciele najdalszych zakątków cywilizowanego świata. Podczas prac archeologicznych ekspedycji Uniwersytetu Warszawskiego w 2019 roku w północnej części stanowiska (na tzw. Komie OS) odkryto niewielki cmentarz. Zidentyfikowane podczas prac pochówki charakteryzują się dużym zróżnicowaniem obrządku pogrzebowego, co sugerować może różnice w przynależności etniczno-kulturowej i związanych z tym obrzędów i tradycji. Próbkę szczątków ludzkich z Cmentarzyska OS zostały więc poddane analizie izotopowej pochodzenia oraz diety pochowanych tam osób w celu naświetlenia potencjalnego zróżnicowania kulturowego. Wyniki badań zawartości izotopów strontu ($^{87}\text{Sr}/^{86}\text{Sr}$) i tlenu ($\delta^{18}\text{O}$) sugerują cykliczne wykorzystywanie źródeł wody spoza doliny Nilu. W połączeniu z uzyskanymi sygnaturami węgla ($\delta^{13}\text{C}$), które korespondują z niemal wyłącznym spożyciem roślin z grupy C4 (sorgo, proso, dzikie gatunki traw) oraz produktów odzwierzęcych trzody karmionej podobną roślinnością, wskazują na sezonową mobilność grup ludzi ze stadami zwierząt hodowlanych pomiędzy doliną Nilu a sąsiednimi sawannami. Uzyskane dane świadczą o dywersyfikacji gospodarki oraz kontynuacji symbiotycznej relacji pomiędzy rolnictwem a pasterstwem nawet w zurbanizowanym kontekście średniowiecznej metropolii.